بۆ نەهێشتنی پ ک ک باشوور دەبێت بۆ دوێنێ! ... ئێستا چیدی ناشێت

چیرۆکێکی زۆر درێژە، بەڵام ناچارم بتوانرێت کورت بکرێتەوە.

جۆن سۆرنجە، بۆ سی ساڵ دەسەڵاتی ناوخۆ باشوور وەرانیەکی بایەقووشیش پێی نازی نیە لە سۆری ئارام بگرێت. سەرۆکێکی بۆ هەزاران دۆرفەتی نوێنەرایەتی و هاسانکاریی دوێنێ زلهێزەکان و دەستزیی خۆکی باشوور خۆیان و هەروەها بەشەکانی دیکەی کوردستان، باشوور بۆ هەرە زۆرینە لە دەستزانی خۆێک دۆزخەکە. بۆ سەدان ملیارد دۆلار بۆ سەروشوێنە، بۆ دۆیان و سەدان گرۆبەستی نادیار و ناوون کە پارەی خەڵکیی لە سەر باشوور دەکەوێت ئیمزا کراون، بۆ لە زوونی زۆرد و زوونی سوز، هەروەها زوونی ناڕاگەیەندراوی مەر و شین و ترکەمانەکان و سپای تورکیا و حەشدی شەعبی هەیە.
کەمیکە بەرەو جۆی گریانە نەک پێکەینین. لەگەڵ هەموو ئەم زوونانەیشدا کە هیچ لایەک کاخۆزی ئەوی تر ناخوێنێتەوە و هیچ کەسێک لای ئەوی دیکە پێنج قڕان ناژی ئەوا هەر سەرکەی سەرکان و سەرکەی هەرەم و جۆگرانی و تەغارک وەزیر و پارلەمێناتر و ئاوڕکار بە جۆگرانیانەوە هەن.
چیرۆکێکی زۆر درێژە، جلۆن کورت بکرێتەوە؟
ئەگەر کۆشەی باشوور قەیرانی دزیی و تاڵانیی و فەرهودی دەسەڵات نەبایە، ئەگەر کۆشەی باشوور گەندەڵیی بۆ هەزاران و داماڵانی وێژدان و ڕووشتی دەسەڵات نەبوویە، ئەگەر کۆشەی داماڵانی ژێرخان و سەرخانی ئابووریی و کەرتی تەندروستیی و کار و پیشە و خزمەتگوزاریی و هتد نەبووایە، ئەوا دۆکرا چیناگات بخورێنیت و بیر لە کۆشەیکی دیکە بکەیتەوە.
ئاخ چەند کەمیکێکی بۆ ئازارە.
لە کاتێکدا کە باشوور و ماڵی خۆکە بەستەزمانە بەدبەختکراوەکەی لە ئاوری بۆ ئایەندەییدا دەسووتێت و مرۆڤی باشوور دۆیان و بگرە سەدان کۆشەی ڕۆژانەی هەیە، دەسەڵاتی زوونێک تەپڵی شەڕ لە دەدات و پێی وایە پ ک ک هەر دەبێت ئەستا قەندیل بەجبهەڵێت و زوونەکانی دیکەیش هەندێک بۆ دەنگن و هەندێکیش دەڵێن ئەمە لەو شەڕدا بۆ تەرەفین. بۆ کورتیەکەی ئەوانە ناماقوڵیی دەکەن کە دەڵێن "حکومەتی هەرەم". لە ڕاستییدا ئەوی پێی دەگوترێت "حکومەتی هەرەم" مەرکیش

نییە.

سوریالیزم لە پاش جەنگی جیهانیی یەکەم سەری هەڵدا کاتێک کە خەڵک پاش کوشتارێکی بێ وێنە، ماندوو و برسیی و بێکار و بێ ئایینەڵ لە ژێر ئاسمانێکی نزمدا لە تاریکاییەکدا بێ دوای ئاسەدا دەگەڕا. یەکەم جار بوو مرۆڤ بە گازی کیمیایی یەکتر بکوژێت و فڕۆکەکان لە ئاسمانەوە ئاور لە زەوی بار بدەن. مرۆڤ خەی وەکوو بوونەوەرێکی خوێنی، بێنرخ و عاشق بێ خوێنڕشتن دەبینی. منداڵان و ژنان وەکوو هەمیشە یەکەم قوربانیەکان بوون. پیاوە مل ئەستوورە تووڕە چاو ئاوساوە جوێندەرەکانیش پاڵەوانەکان بوون، ئەو پیاوانەی هەزار سوێند و بەڵێن و سمێبادان و خەبادان و ورگ و قون ئاوشاندنیان تورێکی قوڵاوی ناهێنێت.
بزووتنەوەی سوریالیزم دەیویست هزر و بنهزر بێ یەک بگەیەنێت و خەون و خەیاڵ لەیەک بدات بەکەو مرۆڤ، یان ئاستەر ئاغاواتی شێ، حاڵیی ببن کە دەبێت مرۆڤ خەی بێ کامە کشۆڤ مەشغوڵ بکات، کە ژن و پیاو مرۆڤ بن، نەک "ژن" و "پیاو" و کە کولتورە باوە ناحەزەکان تووڕ بدرێن.

ئێستا کێشەی منەکی باشووریی، خنکاو لە قووڵیتەی جەهل و نەزانینی دەسەاتێکی ملهوڕدا، ئەوە نییە کە داوای خەزنەیەکی نیشتیمانیی بکەم، داوای نان و ئاو و ئاشتیی و ئازادیی بکەم، داوای پیشە و کار و فڕبوون بکەم، داوای ئازادیی ژنان و ئایینەی منداڵانم بکەم، داوای سەعاتێک پشوو، خەوی ئارامی شەوێک، بکەم، بەکو کێشەی منی باشووریی ئەوییە کە پ ک ک، واتە کەمەێک کچان و کوڕان و ژنان و پیاوانی سەربەرزی بشکێ لە نیشتیمانە پارەکراوەکەم، دەبێت لە قەندیل نەمێنن.
پەم دەڵێن ئەوە گەورەترین کێشەی منی باشووریە.
خودایە، ئاگاڕ هەر ناچار بوویت جیهانێک ساز بکەیت، خە ناچار نەبوویت بەئابەووترین و سەربەرزترینیش لەگەڵ یەک تەکەاو بکەیت. ئایا نە دەکرا ئەم جیهانە بە سەر کەمەێک زوون بێ بە ئابەووان، دزان، تاڵانکاران، درۆزنان و ساختەکاران دروست بکەیت و ئابەوومەند و دەستپاک و سەربەندەکانیش لە زوونەکدا کە بکەیتەوە؟
کەمیک لەم باشووردا چەند بە ئازارە!
ئەم چیرۆکە چۆن کورت دەکرێتەوە؟
سی ساڵ لەمەوپێش پ ک ک لە ئەدەبیاتی خەیدا باشووری بە "باشووری مەزن" ناو دەبرد. ئەو کاتە دەسەاتدارانی باشوور نەیدەزانی "باشوور" کوێیە، بەڵام دەیانزانی فافڵن و تاڵی مس و دارتاڵی

کاربا و ئەشتومەکی سەد و سەربازخانە جەنراوەکان بۆ تورکیا و ئێران بفرۆشنەوە.

"یەفراندەم" پاش چوار ساڵ کورد بە دەوڵەت دەگەیەنێت بەڵام مەرجەکەی نەهێشتنی پ ک ک یە. مەرجی دەوڵەت دروستکردنەکە بە باشوور ئەویە کە داعش و چەتە ئیسلامیستەکانی سەر بە ئێردۆغان لە قەندیل نیشتجێ بن و ببن بە بەشێک لە سپای حەمیدی نوێ بە ئەوڵەی ئێردۆغان. کاتێک قەندیل بە ڕەسمیی لە ژێر دەستاتی تورکیادا بێت و خراپترین لە خوێنڕێزانی مێژوو تێیدا جێگیر ببن، ئەوا باشوور دەبێت بە دەوڵەت.
ئەگەر بەڵێنەکەی نەهاتە دی، کابرایان فیشەکێک بە سەری خۆیەوە دەنێت یان هەر بە سەرێک دەمێنێتەوە!
کە گوتوویە کەمیک دەبێت وەپێکەنینت بخات؟
دیمەکڵەس ئێرەیی بە میری خۆی دەبرد. بۆیە ناچار کرا لە ژێر شمشێرەکدا خۆشترین خەراکی میرانە بخوات کە بە یەک تاڵە مووی کلکی ئەسپ هەڵواسرابوو. دیمەکڵەس تێگەیشت کە کاری میران هاسان نییە. ڕاستە بە بەردەوامیی لە سەر خوانی ڕەنگاوڕەنگن بەڵام لە ژێر هەڕەشەی گەورەدان.
باشوور لە ژێر شمشێرەکەی دیمەکڵەسدایە، بەڵام خوانکیان بە دانەناوە بەڵکو هەوبەووی تراویلکەیەکە. باشووریەکی برسی و بێکار و بێخزمەتگوزاریی و بە ناز و بە ئایینەوە و پارەخوراو و پارەدزراو و ماڵ تاڵانکراو، دەتوانێت سبەی بە دەوڵەتێک شاد ببێت بەو مەرجەی پ ک ک لە قەندیل نەمێنێت.
بەڵام لەم قومارخانەیەی باشووردا کە گوتوویە کە حەتمەن نەخشەهێنیت؟
خودایە کە تۆ هەر وەحشیی دروست دەکەیت، بە نافەرمووی هەر لە گەوڵەکی خەتدا دوور لە مرۆڤ بیانژیەنیت؟
چیرۆکەکە چۆن کورت بکرێتەوە؟
ئێردۆغان یەکێکە لە پیاوە دەڵەمەکانی مێژوو. لیرەکی خراپتر لە تەمەنی ئێرانیی بەرەو هەڵدێر مل دەشکێنێت و لە دونیادا سووک و ڕووسوا بووە. لە ناو تورکیادا بەرەو ئابووچوونێکی مێژوویی دەچێت. پارتەکەی بە ڕەسمیی بوو بە سێ بەشەوە و ئێستایش لە ناو ئەوی خۆیدا دووچاری کێشە بووە. لە بەرەکانی جەنگ دەدەێت و گەورەترینی ئەو دەڵەندنە لە حەفتانین بوو کە کچانی ئازاد و سەربەرزی کورد پێیان دانا.
ئێستا ئێردۆغان بە ئاغاواتەکانی شەڵی سەر بە خۆی فەرمان دەدا کە حەتمەن هەر دەبێت شەڵەک هەڵبگیرسێت. ئێردۆغان دەیەوێت بە دونیا

بەت کە هەر تورکیا کۆشەی لەگەڵ پ ک ک نییە بەکو "کوردکانیش" کیشەیان لەگەڵ پ ک ک هەیە.
ئەمە هەموو چیرۆکەکەیە.
چیرۆکەکە ئاوا کورت دەبێتەوە.
ئاخر لەوبەر ئازادیخوازانی کورد بە جیهانیان سەلماند کە کۆشەی تورکیا پ ک ک و کورد نییە بەکو کۆشەی داگیرکەریی و فراوانخوازیی و کوشتار. نموونەکانی سووریا و ئێراق و لیبیا و قوبرس و یەمەن و سودان و سۆمال و تونس و ئازربیجان و هەکخستنی چەتەی ئیسلامیستییە لە ئاستی جیهاندا.
ئەو گوللەیە باش ئێردۆغانی سمی. ئیمکانی نییە بێتەوە سەر خۆی!
ئێستا ئێردۆغان داوای شەڕک دەکات!
چیرۆکەکە ئاوا کورت دەکرێتەوە کە هەموو ئازادیخوازێکی کوردستانیی بۆی هەیە و مافی خۆیەتی هەرچەنیەک پێی خۆش و بە دروستی دەزانێت هەڵمەتێک لە بواری جیاوادا لە پ ک ک بگرێت، بەڵام ئێرکی سەرشانی هەموومانە تونــد بەرامبەر بە هەڵگیرسـانی شەڕ بـبینـەوە چـون ئاستیەکەی ئەویە کە تەنیا خەڵکی کوردستان زەرەمەندن بەتایبەتیی ئەو بەدبەختە خەرلەخەنەدیوانەی بە مووچەی چەند سەد دۆلارێک ناچار کراون کە گوللـە بە کەسانێکەوە بنێن کە دەخوازانە و خەبەخشانە بە نیشتیمانەکەیان تە دەکەشن، هەروەها ئەویش کە خەیان دەکوژرین و وەکوو دەیان هەزاری قوربانی شەڕی نەوخە بە ناوونیشان دەمێنەوە و لە بیر دەچنەوە، هاوکات کە منداڵی یەک دانە دەسەڵاتدار خوین لە لووتی نایەت بەکو بە دەنییایەوە لەو کاتەدا کە ئەمان خوێنیان لە دەت و خوێن دەڕژن ئەوان، دروست هەروەکوو باووباپیریان لە کەیف و سەفا و قون باداندا دەبن و کاتێکیش دەمرن لە سەر حیسابی خوێنی خەڵک لە نەخشخانەی ملوێن دۆلاریدا بەرێکی خەڵک بەر دەدەن.
ئەوانەی کە بە هەر دۆلیلێک چەکیان لە سەر شانە دەبێت بزانن کە لە ئێستا سـە بەڕەی شەڕ هەیە کە تورکیـا و ئێـران و سووریـان و کە هەروەها ئێراقیش جێی متمانە نییە.
چیرۆکەکە ئاوایش کورت دەکرێتەوە: قەندیل خاوێنە، خاوێن لێی دەربکەون!

بەبوار بەشید
5/11/2020

لە ستایشی شکستی ترامپدا … ئاسۆکمال

شکستی ترامپ شکستی مزەک و پیکەرەکی جیهانی نوێی فاشیزمی بورژوازیە. بورژوازیەکی بە پەردە لە هەرش کردنە سەر مافی کرێکاران و تەندروستی خەڵک و کەشوهەوای زەوی و زیندوکردنەوە و گەشەپەدانی ئاسیزم و دەست ئاوەاکردنی کەمپانیا و سەرمایەدارانی ئەمریکا بە کۆکەی سەرمایە لەسەر حسابی ئەم بە مافیانە، وە نائارام کردنی جیهان تائادێی هەڕەشەی ئەتۆمی لەو کەمپانیا و دەوڵەتانەی کە پشبەکی ئەمریکا دەکەن.
هەربۆیە شکستی ترامپ شکستی ئەو باڵەی بورژوازی ئەمریکایە کە ئاماهەڵگری ئاشکرای ئەم بەربەریەتە بوو.
ئەم هەڵبژاردنەی ئەمریکا و شکستی ترامپ بوە مەسەلەی هەموو جیهانیش چونکە ئەم بەربەریزمەی نیولیبرالیزم مەسەلەی هەموو جیهانە. شکستێک کە بەرچاوی هەموو فاشیزمی نوێی بورژوازی وەک ترامپ، پوتین لە ڕوسیا و بەلسەنارە لە بەرازیل و نایگل فەراج بریتانیا و لەپین لە فەرەنسا و وەاتانی تردا ڕەش کردوە. ئەمە هەکاری خۆشحاڵیەکی جیهانیە لەلایەن خەڵکی ئازادیخوازەوە بە شکستی ترامپ. ئەمە بەرهەمی گلۆبالیزمی فاشیزمی نوێ و هەروەها گلۆبالیزمی خەباتی کرێکاران و تووژە کەم دەرامەتەکان دژی نیولیبرالیزم و فاشیزمە نوێ یەکگرتی.
بەڵام لە ستایشی شکستی ترامپدا دەبێ ئاگاداری چاڵی بایدنی نیولیبراڵ بین.فاشیزمی نوێی ترامپ لە منداڵدانی نیولیبرالیزمکەوە هاتە دەرەوە کە هەردوو حزبی دیموکراتی و کۆماری لە چوار دەیەی ڕابردوودا لە ئەمریکا پەکەوە پیادەیان کردوە بایدن یەکێک لەسەرانی ئەم نیولیبرالیزمە بوە لەم ٤ دەیەدا.
شکستی ترامپ تەنیا شکستی بەرهەم و منداڵکی هاروهاج و بێ پرەنسیپی ئەم نیولیبرالیە، کە بە دەرکیشانی سەرمایەداری لە ئەزمەی ئابوری و مالی ئەمریکی هەموو کۆنەپەرستیەکی سیاسی و کەلتوری ژیاندنەوە و پۆپۆلیزمەکی ڕاستەڕەوانەی کردنە مەدی میدیا و بوتە قیبلەنمای هەموگروپ و حزب و بزوتنەوە ڕاسیستی و فاشیستیەکان لە ئاستی ئەمریکا و ئەوروپا و جیهاندا.
ئەم شکستەی ترامپیزم لە دەنگدانەکدا خەی ئاکامی ٤ ساڵ لە خەباتی کرێکار و چەپ و سۆشیالیستی کەمەگەی ئەمریکایە کە لە مانگرتن و خۆپیشاندان و زیندووکردنەوەی باڵی چەپ لە نیو حزبی دیموکرات و

هەنانە پشتوێی قسەکەری وەک ساندەرس دا خۆی نمایش کرد. دەنگدانی کرێکاران و ژنان و بزوتنەوەی دژی ڕاسیستی و یەکێتیە کرێکارییەکان دژی ترامپ خۆی هاتنە مەیدانی سیاسی بوو کە درێژەی ئەم ناڕەزایەتیانەیە. شکست لە هەڵبژاردندا هەرچەند هەنگاوێک بەپێشەوەی ئەم بزوتنەوە ڕادیکاڵە یە لە مەیدانی ململانێی سیاسی نێو کۆمەڵگەی ئەمریکیدا دژی نیولیبرالیزم، بەڵام هێشتا بەمانای سەرکەوتن دژی نیولیبرالیزم و ئەو سیاسەتانە نین کە ترامپیزمی گەیاندە دەسەڵات.
بورژوازی نیو لیبرالی ئەمریکا لە ٤ دەیەی ڕابردوودا 47$ ترلیۆن دۆلاریان لە 90٪ کۆمەڵگەوە تەسلیمی 0.1٪ دەوڵەمەندەکانی ئەمریکا کردوە کە سامانەکەیان دوبەرابەر کردۆتەوە تا گەیشتۆتە ٢٠٪ی داهاتی وڵات .
لەم چەند ساڵەی ڕابردوودا کۆمەڵگەی ئەمریکی جارێکی تر کەلتوری بەرژەوەندی ئەمریکا یەکەمە و لە پێش جیهانەویە ، کەلتوری دژی کۆچبەر و دژی خەڵکی ڕەش پێست، وە کەلتوری بادەستی نژادی سپی پێست کە ٤٠٪ کۆمەڵگەی هەنایە سەر ئەو باوەڕەی کە دەبێ یاسا بەدەست ئەم ئەمریکیە نیشتمان پەروەرانەوە بێت.
لە ٦٠٪ ئەندامانی کۆنگریسی حزبی کۆماری ترەمپ باوەڕیان بەوە نیە کە ئینسان دەوری هەبێ لە خراپکردنی کەش و هەوای گەی زەویدا و هەشتاش ملیۆنەها کەس دەنگی بە ترەمپ و حزبەکەی داوە.
شکستی تەواوەتی ئەم هەرشانەی ترامپیزم و نیولیبرالیزم لە سندوقی دەنگدان و هەڵبژاردنە پەرلەمانی و سەرکایەتیکانەوە ئیمکانی نابێ لەبەرئەوەی ئەمانە دوو حزبی سیاسی سازی دەکەن کە پشتیوانی ملیارەها دۆلاری کەمپانیا سەرمایەدارییەکانی ئەمریکا هەموو سیستمی سیاسیان کردۆتە بارمتەی خۆی.
ئەمە لانی کەم لە مێژووی سیاسەتی ٤٧ ساڵەی بایدنی دیموکراتەکاندا بەمان سەلماوە لە مەسەلەی زیاترکردنی باج و دابین نەکردنی تەندروستی گشتی خەڵایی و چارەسەرنەکردنی قەرزداری سەر کرێکار و چینە کەم دەرامەتەکان و دەستایەتی کەمپانیاکان و پیویستی بەدوبارە خەشخەیاڵی بەم سەرکە تازیەوە نیە.
شکستی ترامپیزم پێویستی بە درێژدان بەو خەباتە کرێکاری و ڕادیکاڵیە کە ئەم چەند ساڵە دژی سیاسەتە نیو فاشی و نیولیبرالیزمەکان توانیان دەخی سیاسی بەرەو چەپ وەرگێڕن و لە ڕیزەکانی حزبی دیموکراتیشدا فشاری خۆی دابنێ. لابردنی ترامپ قورسایەکی لەسەر سنگی ئەم ئومێدەی خەباتە بە گەیشتن بەدنیایەکی باشتری لابردوە کە ئێستا دەتوانین هەناسەیەکی ئازادانە لە کۆمەڵگەیەکدا هەڵکێشین کە ڕەگەزی فاشیزمی نوێی لە کۆشکی دەسەڵات

دەرپەڕاندوە. ئەم دەورانی سیاسی بونەوەیەکی نوێی و تەجروبەیەکی نوێی چینی کرێکار و چەوساوەکانی کەمەگەیە.
بەڵام پرسیاری سەرەکی لە ئێستادا ئەوەیە ئەگەر نیولیبرالیزم باوکی ڕەحمی ترامپیزم بوە ئەمە چەن بەر بە هاتنەوە سەرکاری تراپمەکان و نیولیبرالەکان دەگرین؟
ئەمە پەیوەستمان بە خەباتێکی سیاسیە کە لەم سنورە بەرتەسکانەی بە هەبزاردنی یەکێک لەم کاندیدانەی چینی دەسەڵاتدار تەواو دەبە. ئەم قەیرانەی هاتنە سەرکاری ترامپ و هیتلەر و پوتین تەواو نابە کە مرۆڤایەتی ئەمە دوای دەیان سەدە لەشارستانی و گەشەی فکری و هۆشت ئەم جارە کەسانە نوینەرایەتی دەکەن.
ئەم ئازمەی نوێنەرایەتیە ، لە ئێستادا لەهەرکاتێکی تر زیاتر ئەو پرسیارە بنچینەیی و ڕادیکاڵە دەوروژێنە کە ئایا بۆچی دەوڵەت و پەرلەمان و حزبی سیاسی چیتر پەیوەستە؟ بۆچی لەگەڵ شەشی ئینفارمەیشن و کەمینکەیشن دەزگایەکی بیروکراتی وەک دەوڵەت و دامودەزگا یاسایی و پۆلیس و حکومەت و سەرەک و پەرلەمانتار ئەبەدی بن؟
کاتێک شەشی فەرەنسی دەزگای پاشایەتی و کەنیسەی پێچایەوە ، تەسور نەدەکرا کە دەزگایەکی هەزار ساڵە ئاوا خێرا ئاوا ببێت و لەجێگای ئەو دەزگای نوێنەرایەتی بورژوازی جێگای بگرێتەوە. ئەوکات پادشا و شاژن و شازادەکان وەک ئەم ترامپ و هیلاریە ببونە مەسخەرە و کەس لە ژیانی ڕۆژانەیدا فکر و هۆشتی ئەوانەی بە نوێنەری ئینسانیەتی ڕەنسانس نەدەزانی و پێی شەرم بوو ئەوانە چیتر بە نوێنەر و سەرەکی خۆی بزانە.
ئەگەر سەرهەڵدانی ئەم دەزگای دەوڵەتە بە سەردەمی عەشیرەت و خاوەن کێڵە و دەربەگ و ئیمپریالیزم پەیوەستێک بوو کە دەزگای شەڕ و تاڵانی و هەشتنەوەی بەزەری خەڵک بەبێ ئەم دەزگایە بەیوە نەدەچوو. ئێستا چەن دەتوانە تەبریر بکرێ؟
کاتێک بەشداری هەر کەسێک لە ئابوری و ژیانی کەمایەتیدا پەیوەستی بە نوێنەرایەتی نیە و ئاستەوخۆ هەمو کاردەکەین و پێکەوە دەژین، بۆچی لە ژیانی سیاسیدا نوێنەرایەتی ناچاری و ئەبەدیە. مرۆڤەکان چەن کاردەکەن دەتوانن هەروا بەبێ نوێنەرایەتیش یاسای کارکردن و بەیوەبردنی کارەکە دابڕژن. هەردەزینەوەی کارێک بەناوی نوێنەر و سەرەک و پەرلەمانتار و دادوەر جگە لە سەپاندنی دەسەڵات بەناوی ئەم شتانەوە بەسەر خەڵکدا هیچی تر نیە. جگە لە هەشتنەوەی سیستەمی کۆیلایەتی هیچی تر نیە.
ئیمکاناتی مادی کەمەگەی بەشەری ئەمە بەتەواوەتی ئامادەیە کە لە ماوەی چەند دەیەیەکی کەمدا دەزگای بیرۆکراتی و نوێنەرایەتی

ناڕاستەوخۆ هەوڵشتەوە و نەوەی نوێی ئێستا بتوانێ ئیدارەی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی بە بێ سیستەمی دەوڵەت و پەرلەمان و سەرکایەتی بەڕێوەبەرێ. ئاشکرایە کە کۆمایەتیەکی سەرمایەدارکە ئێستا کۆنترۆڵی بازاڕ و داهات و هەیکانی بەرهەمهێنانی لەژێردەستدایە وەک خاوەن کێڵگە و دەرەبەگکانی پێشوو ئەمە وەک خیانەت کەمنیستیە شکست خواردوەکان وەنادەکەن و لەگەڵی میدیاوە ئەم پڕوپاگەندەیە بەرهەم دەهێنێوە تا خیان لەم قەیرانە دەربازبکەن. بەڵام کاتێ ترامپ و هیتلەر و ئەردۆغان و بارزانی دەبینین دەزانین کە ئەم سیستەمی نوێنەرایەتیە بورژوازیە ناتوانێ تا ئەبەد بە زورنای شەی سارد خۆک فریوبدا.
ئەم دیموکراسیە بورژوازیە لەگەڵ شکستی سیستەمە سیاسیەکەیدا بەرەو ڕوو و ئەگەر ئامادەیی سیاسی و فکری لە خوارەوە لای خەڵکی کرێکار و ژێردەست هەبێ بە گەیینی سیستەمی نوێنەرایەتی و پەرلەمانی ئێستای بورژوازی ،ئەوا ئەمە لە هەمو کات زیاتر زەمینە ئامادەیە و ئەم ئازاد بونە لەم سیستەمە سیاسیەی نوێنەرایەتی بورژوازی بوتە پڕویستیەک بۆ ڕزگاربون لەدەست ناچاری هەڵبژاردن لە نێوان ترامپ تونددەو و بایدنە میانەڕەوکاندا.
ئاسۆی بەردەم بزوتنەوەی ڕادیکال و شۆڕشگێڕانەی کرێکاران و توێژە کەم دەرامەتکان لە ئەمریکا و دنیای ئەمڕۆدا ئەوەیە کە چۆن بزوتنەوەیکی سیاسی جەماوەری و چ ئاندێکی سیاسی و ئابووری جیاواز لە سەرمایەداری خۆریکین سازدەکەین، کە نەک هەر لە دەنگدانەکان و ململانێی سیاسی نیوان باڵەکانی بورژوازیدا فشاری خێی دابنێ بەڵکو دژی هەموو حزب و چینی بورژوازی بتوانێ ڕێزکی جیاواز و خەباتکی سیاسی جیاواز نمایش دەکەین تا شکست بە هەموو نوێنەرانی بورژوازی و ترامپکانیان بهێنین لە مەیدانی دەسەڵات و بڕیوەبردنی کەمگەدا.

ئاسۆکمال. لندن. ٨ نۆڤەمبەری ٢٠٢٠

کام فۆڕمی نوێ وکام زمانی نوێی

بورهان بەرزنجی لە شیعردا؟! … سەدیق سەعید وەندزی

یەکێك لە خاسیەتە دیارەکانی تێکستی نەمر ئەوەیە،کە هەمیشە خوێنەردەتوانێت بگەڕێتەوە سەری و بەر مانای دیکەی جیاوازتر بکەوێت.ئەم جۆرە دەقانە، سنووری زەمەن وشوێن دەبڕن ولە یەك کاتدا هەم دەقێکی مۆژوویین، هەم ئێستایین.ئەم خاسیەتە بە شێوەیەکی دیار لە ئەزموونی شیعری کلاسیکی کوردی دەبینرێت، کە وەرای تێپەڕبوونی چەند سەدەیەك بە سەر نووسینیان، کەچی هێشتا دەخوێنرێنەوە و بگرە هەندێکیان شێوەش نەکراون!.بێگومان هەر دەقێك نەیتوانی لەو چوارچێوە زەمەنی و مۆژووییە دەرچێت کە دەقەکەی تیادا نووسراوە،ئەوا دەچێتە پەراوێزی مۆژوو.بۆ ئەوەی دەقێکیش نەبێتە بەشێك لە مۆژوو بەمانا ئەدەبییەکەی، ئەوا دەبێ وزە و هێزی ئەوەی تێدا بێت بەردەوام بخوێنرێتەوە. دەکرێ ئەی هەقیبی دێدار نموونەیەکی دیار بێت لەو تێکستە نەمرانەی کە سنووری مۆژوو دەبڕن. ئەی هەقیب کە دەیان ساڵە نووسراوە، لە ئێستادا نەك هەر دەخوێنرێتەوە، بگرە بێتە ماڵشی نەتەوەیی ئێمە و بەشێکی دیار لە کێنەستی میللی نەتەوەیی ئێمە.بێگومان، هەموو دەوقێك ناتوانێت شوناسی نەمریبوون وەربگرێت و نەچێتە پەراوێزی مۆژوو.لە ئێستادا گوتاری بە شێکی زۆری شیعری ئەو سەردەمە نەك هەر نابنە جێگەی تەماان و خوێنەوەی خوێنەر، بەڵکو هەر لەگەڵ نووسینیشیاندا دەقی مردوون. واتە هەر ساتی یەکەمی خوێنەوەی دەقەکە، خوێنەر درك بەوە دەکات کە لە بەردەم تێکستێکدایە کە جگە لە یەکجار بینین و خوێنەوە، ناتوانێت کێنتاکی لەگەڵ هەبێت. چ جای ئەوەی دوای چەند ساڵێك وجارێکی تر بگەڕێتەوە سەری.

بەشێك لە شیعری ئێستا، لەئاستی زمان و گوتاردا، هێندە سادە و ڕووت دەکرێتەوە، وەك ئەوەی لە بەردەم دەقێکی میللی بین نەك شیعر. کە یەکێکە لەو ژانرە جوانانەی چۆژو جوانی بەخوێنەر دەبەخشێت.ئەو سادەبوونە هەر تەنها لە ئاستی فۆرمدا نییە، بگرە لە ڕووی ناوەڕۆکیشەوەیە.زۆرجار ئەو سادەبوونەوەیە مانا ون دەکات و یان بەر مانایەك دەکەوین، کەخاڵی لە هەموو جۆرە جوانی و شیعرییەتێك. شیعر یەکێکە لەو دەقانەی لە یەك کاتدا جوانی و چۆژ، پەیام و مانا بە خوێنەر دەدات. لە خوێنەوەی شیعردا،خوێنەر دەبێ بەر هەموو ئەو هەگەزانە بکەوێت. بەڵام لە شیعری بە شێکی زۆری نەوەی

ئەستادا،خوێنەر نەك هەر چێژ لە شیعرەکان نابینێت، بگرە وەك ئەوە وایە دەقەکەی هەر نەخوێنبێتەوە. چونکە لە یەکەمین خوێنەوەدا دەقەکە کۆتایی دێت. ئەمە وەڕای ئەوەی بەر هیچ مانایەك، یاخود دژە ماناش دەکەوێت.
بەشێك لە شیعری ئێستا، ئەوەندەی تر دنیا ناشرین و وەرانتر دەکەن لە کاتێکدا ئەو جوانیانەی خوێنەر لە وێنە شیعرییەکان دەیبینێت، لە هیچ دەقێکی دیکەدا نایبینێت.چێژو جوانی، لە ووبەرێکی گەورەی شیعری ئێستادا ونە، هەر بۆیە زۆر بەدەگمەن ئەو دەقانە لە هزری خوێنەر دەمێننەوە،بگرە هەندێکییان لە کاتی خوێنەوەیان و لەیەکەم بەرکەوتنی خوێنەردا، هەست بە مردووی دەقەکە دەکەین وهیچ مانایەك لای خوێنەر جێناهێڵێت. بەگومان ئەم جۆرەشیعرانە، وزەو هێزی مانەوەی مێژوویان نەك هەر نییە، بگرە خوێنەوە و نەخوێنەوەیان وەك یەکە. زۆرجار، وەك خوێنەرێك لە میانەی باسکردن لە شیعرو گوتاری شیعری ئێستا، بەرچەمك و دەربڕینێك دەکەوین کە لەلایەن، بە شێك لە شاعیرانەوە دەر ئەبڕێت و بانگەشەی بۆ دەکرێت، ئەویش داهێنانی زمانی تازە و فۆرمی تازەی شیعرییە. کەچی کاتێ شیعرەکانییان دەخوێنینەوە،دەبینین هەمان زمان و هەمان فۆرمی شیعرییە، کە نیو سەدە زیاترە، بینای هونەری دەقی شیعری کوردی پێکدێنێت.نوێبوونەوەی شیعری لە ووی فۆرم زمان و ناوەڕۆکدا، پێویستی بە داهێنانێکە کە مەودایەك لە نێوان خۆی و شیعری پێشووتر جێبهێڵێت.

بە درێژای چەندین ساڵ، شیعری کوردی، لە فۆرمی شیعری کلاسیکی دابوو،کەچی گۆرانی نوێکەرەوەو پێشەنگی شیعری نوێی کوردی، دوای چەند سەدەیەك لە نووسینی شیعر بە فۆرمی کلاسیکەوە، فۆرمێکی دیکە و ئەزموونێکی دیکەی شیعری داهێنا، کە بە شیعری ئازاد ناو دەبرێت. گۆران، کە سەرەتاو دەسپێکی بە جۆرە شیعرێکی نوێ دەست پێکرد، پێشتر هیچ بانگەشەیەکی نوێکرنەوە و داهێنانی شیعری نەکرد، تەنانەت گۆران بە بەراورد لە گەڵ شاعیرە هاوتەمەنەکانی ئەوکاتی، بە شاعیرێکی کەم ئەزموون و سادە دەناسراو شیعرەکانی نە دەبوونە جێی سەرنج.بەڵام دواجار گۆران وەك داهێنەرێك و نوێخوازێك، لە مێژووی شیعری کوردی دەرکەوت و توانی دابڕان لە نێوان خۆی و قۆناغەکانی شیعری پێشووترکە قۆناغی کلاسیکییە، بڕنێتە ئاراوە. لەو ساتەوە تاکو ئێستا، گۆران بە نوێکەرەوەی شیعری کوردی لە ووی فۆرم و ناوەڕۆك و جۆهەشتنی ئەزموونی شیعری کلاسیك دەناسرێت. بەگومان لە دوو توێی ئەزموونی شیعری کوردیدا، لەدوای گۆرانەوە ئەزموونی جیاواز دەبینین، بەڵام نوێکەرەوەی شیعری بەو ئاستەی

گۆڕانکاریی لە بینای هونەری دەقی شیعریی بەناوبانگ ئاراوە، بە بۆای من وەك خوێنەرێك کە سانایی زۆرە شیعر دەخوێنمەوە، بوونی نییە. هەرچەندە لە سەرەتای هەفتاکان، گرووپی ڤانگە و شاعیرانی کفری، هەوڵی نوێکردنەوەیەکی شیعری و ئەزموونێکی جیاواز دەدەن، بەڵام دواجار ئەزموونی ئەوانیش، دەبێتە بە شێك لە گوتاری شیعری ئەو قۆناغە، کە قۆناغێکی سیاسی و شۆڕشگێڕییە و شیعر دەبێتە چەکێکی دیکەی خەبات و تێکۆشان. بۆیە کاتێ دیمانەکەی(بورهان بەرزنجی)م لە ژمارە(169و172)ی گۆڤاری خازر خوێندەوە، کە باس لەوە دەکات، فۆرمێکی نوێ و زمانێکی نوێی هێناوەتە نێو ئەزموونی شیعری کوردی، وەك خوێنەرێکی شیعر بە پێویستمزانی هەڵوەستەیەك لە ئاست ئەو بۆچوونە بکەم و دەربیخەین، کە کامەیە ئەو فۆرم و زمانە نوێیەی ئەم شاعیرە بانگەشەی بۆ دەکات؟ لە کوێدا زمانێکی جیاوازە و لە کوێدا جیاواز دەکەوێتەوە لەگەڵ ئەزموونی شیعری شاعیرانی ئێمە بەگشتی؟. ئایا جیاواز کەوتنەوە، تەنها بە دروشمە، یان بە ئەزموون و دنیابینی جیاواز؟.

ئایا بەرپاکردنی شۆڕشی عیشق وەك ئەوەی ئەم شاعیرە دەیڵێت، مانای نوێکردنەوەی شیعرە لە ڕووی فۆرم و ناوەڕۆکەوە؟.ئەم دوو چەمکە چ پەیوەندییان بە یەکترییەوە هەیە؟. بۆگومان هەموو نوێکردنەوەیەك، بە مانای تێکشکاندنی کۆنەکان و بیناکردنێکی جیاواز لە فۆرم وناوەڕۆکدا. نوێکردنەوە، بەرهەمی بیر کردنەوە و ڕوانین و داهێنانێکی تازەیە، کە دابڕانێك لە نۆوان خۆی و پێشووتر دێنێتە ئاراوە. نوێکردنەوەی شیعریی، کارکردنە لە سەر هەموو ئەو ڕەگەزە هونەرییانەی بینای شیعر پێکدەهێنن. ئەگەر زمان و دنیابینی شاعیرێك، درێژ کراوەی زمان و دنیابینی شاعیرانی پێش خۆی بوو، نازانم نوێکردنەوەی شیعریی لە کوێدایە؟.لە دوای گۆرانی شاعیرەوە، ئەزموونی جیاوازی شیعری دەبینرێت، بەڵام زۆر بە دەگمەن، زمان و فۆرمی نوێی شیعری دێنە ئاراوە. تاکو ئێستا، هیچ شاعیرێکی کورد، بە شاعیرە داهێنەرو دیارەکانی نێو ئەزموونی شیعری کوردیش لە دوای گۆرانەوە، بوێری ئەوەیان نەبووەوە ئەو مافەیان بە خۆیان نەداوە، کە بڕێن داهێنەری فۆرمی نوێ و زمانی نوێین لە ئەزموونی شیعری کوردیدا. ئیدی نازانم بورهان بەرزنجی ئەو بوێرییە و ئاشکاوییە بێ بنەما و بێ ئەرگۆمێنتانەی لە کوێوە هێناوە، تا بڕێت داهێنەری فۆرمێکی نوێ و زمانێکی شیعری نوێیە؟!. داهێنانی فۆرم و زمان لە شیعردا، قسە و دروشم نییە دەربڕین و بەرزی بکەینەوە، بەکو ئەزموون و دەق و هێنانە ئارای چەندین خاسیەتی هونەری شیعرین، کە پێشتر بوونییان نەبێت.

ئەزموونی (سەباح هەنجدەر) لە ڕووی زمان و فۆرم و ناوەڕۆك و گوتاری شیعریشەوە، ئەزموونێکی نوێ و جیاوازە، لە ئەزموونی شیعری شاعیرانی تر، تەنانەت زمانی شیعریشی زمانێکی تایبەتە. ئەم شاعیرە نوێ وجیاوازنووسە، تا ئێستا وەرای ئەو هەموو جیاوازکەوتنەوەیە و نووسینی شیعر بە فۆرم و ناوەڕۆکی جودا، نەمبیستووە خۆی بە داهێنەری فۆرمی نوێ و زمانی نوێ لە شیعری کوردی بزانێت. داهێنەرەکان، بە بێ دەنگی دەنووسن و داهێنان دەکەن. ئەگەر داهێنان بە قسەو دروشم بێت، هەمووان دەبنە داهێنەر.بۆیە داهێنان، بەرهەمی ئەزموونێکی دوورو درێژی خوێندنەوە و جیاوازکەوتنەوەیەکی گەورەی دنیابینی و گوتارو ئەزموونی شیعرییە. بۆیە نازانم چۆن و لە کوێ داهێنەری فۆرمی شیعری تازەیە لە ئەزموونی شیعری کوردیدا. لە کاتێکدا ئەزموونە جیاوازەکان،لە نێو ئەزموونی دووبارە و باودا، وەك داهێنانێکی نوێ و نوێکەرەوەیەکی شیعری دەبینرێن و دەناسرێنەوە. ئەمە لەلایەك، لەلایەکی دیکەوە بورهان بەرزنجی کە لافی ئەوە لێ دەدات فۆرمی نوێ و زمانی نوێی لە شیعری کوردی داهێناوە، بە یەك دە ق و بە یەك کۆپێ شیعریش، لە گۆڤارەکەدا، نموونەی ئەو نوێکارییەی خۆی نەهێناوەتەوە تاکو هیچ نەبێت منی خوێنەر، لە پەراوێزی بەراوردکردنی ئەزموونی ئەو بە ئەزموونی شاعیرانی دیکە، ئەو جیاوازییە و داهێنانەی ئەو بە تێگەیشتنی خۆی دەیێت بیزانین. جیاواز کەوتنەوە، دەبێ لە سەر ئاستی دنیابینی و زمان و فۆرم و ناوەڕۆك و گوتاری شیعرییەوە هەبسەنگێندرێت و شێوە بکرێت.

بەرزنجی، لە درێژەی هەردوو بەشی چاوپێکەوتنەکەیدا، بەیەك وشە و دەربڕینیش، ئاماژە بەو فۆرمە نوێیە نادات و بە پێچەوانەوە وەڵامەکانی دوورو نزیك پەیوەندییان بەو پرسیارەوە نییە کە کامەیە فۆرمی نوێی شیعر، کە ئەو بانگەشەی بۆ دەکات؟. بەڵکو وەڵامەکانی لە چوارچێوەی هێندێك باس و بابەتی دووبارە و سواو دەخولێنەوە. کە پێشتر هەمووان گوێبیستی ئەم جۆرە وەڵام و گوزارشتکردنانە بووینە. باسکردن لە عشق و خۆشەویستی و دنیای ڕۆمانسی، باسێکە کەم شاعیری کورد هەیە بە نەوەی ئێستاشەوە، باسیان نەکردبێت.بۆیە ئەم چەمکانە، نە مانای فۆرمی نوێ و نە مانای زمانی نوێش دەگەیەنن. بەشێکی زۆر لە نووسەرانی ئێمە، چونکە سەرپێی و ئاگوزەر لە نوێگەریەتی و نوێکردنەوەی شیعر گەیشتوون، ئیدی بە داخەوە هەر بەو تێگەیشتنە سەرەتاییەی خۆشیانەوە، بانگەشەی ئەوە دەکەن کە فۆرمی نوێ و زمانی نوێیان هێناوەتە نێو ئەزموونی شیعری کوردی، بە بێ ئەوی بوێری و توانای سەلماندنی ئەو بۆچوونانەی خۆیان هەبێت. نوێکردنەوەی شیعر، بە ئەزموونی شیعری جیاوازو زمان و فۆرمی

جیاوازه، نەك بە دروشم و قسەی نۆو چاوپۆكەوتنەكان. دەبووایە بورهان بەرزنجی، كە ئەو بانگەشەیە دەكات، نموونەیەكیش لە شیعرەكانی خۆی بۆنێتەوە، تاكو خوێنەران بەراوردی ئەزموونی شیعری شاعیرانی دیكەی پێ بكەن و لە پەراوێزیشەوە، ئەو فۆرمە نوێیە ببینن، تاكو بزانن لە كوێدا نوێیە و لە كوێدا جیاواز كەوتۆتەوە لە گەڵ شاعیرانی تر. هیوادارم نووسەرانی ئێمە، وردتر و بەرپرسیاریانەتر،گوزارشت لە چەمك و دەربڕینەكان بكەن و هەروەها وەرگێڕانەكانییان لێژیكی و بواهێنەر بێت، كاتێ دیمانەیەكی ڕۆژنامەنووسی ئەنجام دەدەن.

سەدیق سەعید ڕواندزی

• ئەم بابەتە لە ژمارە(175)ی گۆڤاری خازر تشرینی یەكەمی 2020بڵاو كراوەتەوە…

ئەركی ورووژاندنی ئەفراندنی هونەری كاریكاتێر … هەندێن خێشناو

ئەم ئەركە لەوەدا كورت دەبێتەوە، كە نیگارە كاریكاتێرییەكان بە شێوەیەكی گشتی پێكدێن لە چەندین نیگار، كە بابەتێك لەچەندین گۆشەنیگاوە چارەسەردەكەن ، لەنێو ئەم نیگارانەشدا نیگارێك یان زیاتر دەستپێشخەربوون لە ورووژاندنی ئەم بابەتە، مەسەلەكەش تەنیا لەسەر بابەتەكە ناوەستێت، بەڵكو ئەو نیگارە كاریكاتێرییە زۆرانە لەسەر چەندین شتی تر یەكانگیرن، بۆ نمونە شێوازی نیگاركێشان و ئەو ئامرازانەی بەكاردێن لە نیگاركێشاندا و كەسایەتیەكان و ئاماژە و سیمبولە بەكارهاتووەكان لە كاریكاتێرەكاندا و چەندین شتی هاوشێوەی تریش، كە كۆمەڵێك نیگاری كاریكاتێریی كۆدەكەنەوە، بۆ نمونە بەكارهێنانی(حەنزەڵە)ی پاڵەوان وەكو سیمبولێك لەلایەن (ناجی ئەلعلی) كاریكاتێریستەوە، وایكرد زۆرێك لە هونەرمەندانی كاریكاتێریست بەدوای كەسایەتیەكی هاوشێوە بگەڕێن، بۆ بەكارهێنانیان وەكو سیمبولێك لە كارەكانیاندا، كاریكاتێرەكەی

پاشا (لویس فیلیپ)ی هونەرمەند (هونری دەمیە) کە لەسەر شێوەی هەرەس کێشابووی، هانی زۆرێك لە هونەرمەندانی دا کە هەمان بیرۆکە لەخۆبگرن، و ئەو کاریکاتێرانەی کە وێنای پاشایان دەکرد لەسەر شێوەی هەرەس ڕۆژ بەڕۆژ لە زیادبووندابوون، تا ئەو ڕادەیەی کە بووە هۆی ڕق و تووڕەبوونی پاشا، هەروەها بەخشینی ئیسکە کەللەی ئاژەڵێکی دیارکراو بە مرۆڤێك، کە لە دەستپێشخەری هونەرە دەمیە بوو، کە کەللەی سەری هەندێك لە ناوداڕەکانی کردە ئیسکە کەللەی مەیمون، ئەم نمونانەش ئاشکران لە مێژوودا، چونکە یان خاوەنی جۆکاری دیارن وەکو حاڵەتی (هەرەس)یەکە، یان لە قۆناغە سەرەتاکانی پێشکەوتنی کاریکاتێرن، وەکو حاڵەتی ئیسکە کەللەی مەیمونەکە، یان چەند هۆیەکی تر، ئەو بابەتانەش کە ناتوانرێت خاوەنە دەستپێشخەرەکانیان دیاریبکرێن نایەنەژماردن.
تەنانەت ئەگەر بابەتێك بە شێوەیەکی زۆر بەکاربێت، ئەوا هونەرمەندی کاریکاتێریست کاتی دیتنی بابەتی کاریکاتێرێك، ئەوا بە شێوەیەکی خێراسکانە بەدوای ئەگەرەکانی تری بابەتەکەدا دەگەڕێت، زۆرجاریش لە هەمان بابەت بە بابەتێکی دیکە دەردەچێت، هەتا کاتێك کاریکاتێریست بەرهەمێکی خۆی دەبینێت، بابەتەکە پێشدەخات و هەڵگێڕ و وەرگێڕی دەکات، و هەوڵ دەدات تیشك بخاتە سەر هەموو گۆشەکانی بابەتەکە، بۆیە کاتێك کە کاریکاتێرێك دەکێشێت، نیازی ئەوەی نیە کە کاریکاتێرێکی دیکە لەسەر هەمان بابەت بکێشێت، دەبینیت بۆ ئەوەی هەستی پێبکات چەندین هێڵ دەخاتە سەر کاغەزەکە، ئەنجام چەندین کاریکاتێر دێنە بەرهەم، کە زۆرجار کاریکاتێری یەکەمیان باشترینیان نیە.
بە مانایەکی تر ئەرکی وروژاندنی ئەفراندن، دەتوانرێت بە ئەرکی سروشکاریی ناوبنرێت، کاتێك کە کاریکاتێرێك سروش بە کاریکاتێریست دەبەخشێت بۆ بەرهەمهێنانی کاریکاتێرێکی دیکە، ئەو کاریکاتێرە نوێیەش سروش دەبەخشێت بۆ کاریکاتێرێکی دیکە و هتد. لەگەڵ ئەوەی کە ئەمە شتێکی باوە، و لەسەر زۆربەی کاریکاتێرەکان جێبەجێ دەبێت، بەڵام ئەمەش ئەوە ناگەیەنێت کە هەموو کاریکاتێرێك کرداری سروش بەخشین دەکات، یان هەموو کاریکاتێرەکان لە کاریکاتێری تەوە وەرگیراون.

پێویستە ناوبانگی هەرێم بپارێزین ..هەسوێ بسکێنی

ناوبانگ پەیداکردن هەستێکی چێژبەخشە، لەسەر ئاستی تاکەکەس و حزب و هەرێم و تەنانەت لەسەر ئاستی دەوڵەتیش بایەخێکی تایبەتی هەیە، درەوشانەوەی ناوبانگ لەلایەن کەسانی دەوروبەر و لایەنە پەیوەندیدارەکان دڵخۆشی گرنگ و پێ بایەخ و هەستێکی چێژ بەخشە و هەموو کەس ناتوانێ پێی بگات، دیارە ناوبانگی خراپ کەس حەسوودی پێ نابا و ئاواتی بێ ناخوازێت، لێ وەاتە پێشکەوتووکانی دنیادا بە دەستهێنانی ناوبانگ، بێ هیچ شۆوێك ئاسان نیە، کەسانی نائاسایی و، بێتوانا و بێ بەهرە، هێگریان پێنادرێت لێ هێگری میدیاوە دەربکەون و بێناوبانگ بکرێن. هاوکات کەسایەتیەك تواو لێهاتوو نابێت لێ بوارکەی خۆیدا، قبووڵکردنی ئەستەمە.
گۆیشتن بە ناوبانگ یەکجار لەو هەنگاوانەی کەم کەس هەیە ئارەزووی نەکات و هەوڵی بێ نەدابێت، بەڵام پەیداکردنی ناوبانگ هەوێ و ماندووبوونی دەوێت، بێ گەشتن بێ هیوا و ئاواتەکان دەبێ ئەم خاڵانە لەبەرچاوبگیرێن:

1- هەوڵدان و بەردەوامی لەسەر ئەنجامدانی ئەو کارەی مەبەستێتی وادەکات زووتر بگەیت بەهیواکانت.
2- تێگەیشتن لە مەرامەکانی کەسانی دەوروبەر وا دەکات بێ ئەوەی بگەیت بێ ئامانجەکەت تێبگەیت، کە پێویستێ یارمەتی کێ بدەیت و سوود لەیارمەتی کێ وەربگریت و لەکێ دووربکەوێتەوە.
3- پێویستە بەوردی مامەڵە لەگەڵ بارودۆخەکاندا بکرێت و بزانرێت لەکوێدا بێیت بێ و لەکوێدا بێیت نەخۆر، بێ ئەوەی لەلایەنی بەرامبەر قڕخ نەکرێیت و دەنگی خۆتت هەبێت.
4- قبووڵی هەڵەخنە لەخۆگرتن بکەیت، کاتێك هێ دەکەیت سزا وەربگریت و ئاگەر هێیەك بڕامبەرت کرا، پێویست بوو سزای کەسی بڕامبەر بدەیت .
5- ئاگاداری و خۆگونجاندن بەپێی ئەو بارودۆخەی کە تێدایت، لەگەڵ لایەنی بڕامبەر تا بەهێی هەوێست و بیرکردنەوەکانت لێت بزارنەبێت، هیچ کات سنور مەبەزێنە بێ ئەوەی بتوانیت ئەوەی مەبەستە پێی بگەیت، هێگرش مەدە لایەنی بڕامبەر لەکاتی هێفتارکردنی سنوری تێ ببەزێنێت.

هەموو ئەو خاڵانەی لەسەرەوە باسکران بێ پەیداکردن یا لەدەستدانی

ناوبانگ، وەك بۆ تاكەكەس پێویستن، بەهەمان شێوە بۆ هەرێمی و دەوڵەتیش پێویستن، لەم ڕوانگەیەوە دەمەوێت بارودۆخی هەرێمی کوردستان لەبەرچاوبگرین، بۆ پەیداکردن و پاراستنی ناوبانگی هەرێمی کوردستان.

بۆگومان بەدرێژایی مێژوو سەرەڕای ململانێ و کێشە ناوخۆییەکانی کورد، هەمیشە زیانی زۆری بەرکەوتووە و کێشە و ململانێکانی ناوخۆی بۆتە هۆی ئەوەی لەڕووی سیاسییەوە دوژمنەکانی بەسەریدا زاڵ و سەرکەوتوبن، سەرەڕای ئەوەش وەك نەتەوەیەکی ئازا و قارەمان و میواندۆست ناسراوە، بەڵام دوژمنەکانی هەمیشە هەوڵیان داوە کورد وەك نەتەوەیەکی دڵنده و تاڵانچی و دواکەوتوو دوور لەشارستانیەت پیشان بدەن، بۆ ئەوەی ناوبانگی کورد لەکەدار بکەن، درۆغیان نەکردووە لە چەوسانەوە و زوڵم و زۆرداری و سەرکوتکردن و ئاگواستن و کۆمەکوژی کورد و نەیانهێشتووە هەرگیز بەمافی خۆی بگات، لەپەنا ئەوەشدا پارە و بەرتیل و دەم چەورکردن، خراوەتە بەردەم کەسە لاواز و بێ ئیرادەکان، تا هەم بیانخەنە سنووری خیانەت بەرامبەر بە نەتەوەکەیان و هەم بڵێن ئەوەیە ماهیەتی کورد، زوڵم چەوساندنەوەی کورد لەم بەشەی کوردستان لەسەر دەستی ژمی بەعسی عیراق گەیشتە لوتکە لە کیمیاباران و ئەنفال و کۆمەکوژی و وێرانکردنی کوردستان، کە دواتر ئەنجامەکەی بە کۆەوکی گەورە گەیشت، هەموو ئەمانە و کۆەوی دوای ئاپەڕنی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان سەرنجی دنیای بەلای خۆیدا ڕاکێشا، بەهۆی دیمەنە هەست تەزێنەکانی کۆەوەکە زوڵم و چەوسانەوەی سەرنەتەوەی کورد لە دنیا دەنگی دایەوە و ناوبانگی بەدبەختی کورد و دڵندەیی دوژمنەکانی گەیشتە گوێی لایەنە بیاربەدەستەکانی دنیا، ڕۆکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان و کۆمەڵگای مەدەنی هاتنە دەنگ و بۆ بەتەنگەوە هاتنی کورد سەرەتا هاوکاری و پێویستیە مرۆییەکان و هۆکاری ژیانیان بەکەموکوڕیش بێت گەیاندە ئاوارە کوردەکان، دواتریش ڕۆکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان بیاری نەوت بەخۆراك بەسەر عیراق سەپێنرا بۆئەوەی فریای بەشێك لەنەهامەتیەکانی کورد بکەون، بەمەش باشووری کوردستان کەوتە بارودۆخکی تایبەتیەوە و چیدی کورد وەك جاران بەتەنیا لە گۆەپانەکە نەبوو، هەر بەوەش نەوەستان بۆ بەرگرتن لە شاڵاوی بەعس بیار درا ڕۆگا بگیرێت لەئاسمان و زەوی هێرش و پەلاماردانی بەعس بۆ سەرکورد و وێرانکردنی کوردستان، کورد بەمە لەناوەندە جیهانیەکان ناوبانگکی باشی پەیدا کرد و هەناسەیەکی ئاسوودەیی دا و خۆی ئامادەکرد بۆ داهاتوو.

دوای پێکهێنانی پەرلەمان و حکومەتی هەرێمی کوردستان، ناوبنگکی باش بۆ کورد پەیدابوو، کوردستان بووە جێگای سەرنجی ناوەندەکانی

جیهان و له هەموو بواره‌كانه‌وه ڕووی له گەشه و ئاوه‌دان كردنه‌وه كرد، دوای له‌ناوبردنی ژمێری سه‌دامیش له‌لایه‌ن ئه‌مریكا و هاوپه‌یمانه‌كانی پشتیوانی كرا، ئیتر ڕێكخراوه مرۆڤدۆسته‌كان و پەیامنێر و ڕۆژنامه‌نووسان له وڵاتانی جیهان ڕوویان كرده هەرێم و ڕۆژانه هەواڵ و ده‌نگوباسه‌كانی كوردستانیان ده‌گه‌یانده وڵاته‌كانیان، ئه‌مەش لایه‌نكی گرنگ بوو بۆ ئاگاداری جیهان له ده‌نگوباسی كوردستان، له‌م ڕووه‌وه كوردستان ناوبانگی ڕۆژبه‌ڕۆژ له هەڵكشاندابوو، زۆرجار له ته‌له‌فزیۆنی وڵاتانی تره‌وه باسی گەشه‌ی ئابووری و سیاسی و پەروه‌رده‌یی كورد بۆ ده‌كرایه‌وه.
كوردستان بووه جێگای چاوتێبڕینی كۆمه‌گای نێوده‌وڵه‌تی و وەك پێشبركێیەك وا بوو له هاتنی وەفد و لیژنه‌ی وڵاتان، له‌یاد كردنه‌وه‌ی شەهیده‌كانمان له‌سەر گۆڕی شەهیدان و له‌سەر مۆنۆمێنتی گەوره‌ترین قوربانی نه‌ته‌وه‌كه‌مان له‌هه‌ڵه‌بجه و گۆڕه به‌كۆمه‌ڵه‌كان سەدان دیپلۆماتكاری وڵاتان و نوێنه‌ر و وەزیر و كاربه‌ده‌ستانیان له‌گەڵ ئۆمه ئاماده‌بوون، بۆ ده‌ربڕینی نیگه‌رانی و ماته‌مینی و هاوخه‌می خۆیان، عمرو موسا سه‌رۆكی كۆمكاری وڵاتانی عه‌ره‌بی و ته‌نانه‌ت كۆن پاوڵ وەزیری ده‌ره‌وه‌ی مریكا، گەوره‌ترین وڵاتی بۆیاربه‌ده‌ستی دنیا، له‌یادكردنه‌وه‌ی شەهیده‌كانمان له‌تەك ئۆمه‌دا ئاماده‌بوون و وتاریان خوێنده‌وه و هاوخه‌می خۆیان ده‌بڕی.
ئه‌گەرچی كورد خۆی نه‌یتوانی وەك پێویست مامه‌ڵه له‌گەڵ ئه‌م بارودۆخ و سه‌رده‌مه زۆینه‌ی خۆیدا بكات، له‌به‌ر ناهوشیاری و نه‌زانی خۆی تووشی كاره‌ساتی شه‌ڕی ناوخۆیان كرد و كاریگه‌ریه خراپه‌كانی تائێستاش درێژه‌ی هه‌یه، ئه‌مەش بووه هۆی زۆاندنی ناوبانگی كورد له‌ده‌ره‌وه.
شه‌ڕی ناوخۆ كاره‌ساتێك بوو وەك مۆرانه چووه گیانی ناوبانگی كورده‌وه، بووه هۆكاری چه‌ندین ڕووداوی نه‌خوازراو و هێنانی سه‌رسه‌ختترین دوژمنی كورد بۆ سەر پایته‌ختی هەرێمی كوردستان و داگیركردنی پەرله‌مانه‌كه‌ی، شه‌ڕی ناوخۆ بووه هۆی تاوانباركردنی یه‌كتر و له‌و ڕوانگه‌یه‌شه‌وه، سه‌ری كۆشا بۆ ئازاردان و بیانوگرتن به خه‌ڵك و لایه‌نگرانی یه‌كتر و پێشێلكردنی مافی مرۆڤ و نه‌پاراستنی ئازادی تاكه‌كەس و مافی ڕۆژنامه‌نوسان و ده‌ربه‌ده‌ری خه‌ڵك و پێشێلكردنی مافی ژن و منداڵ و پیرو پەككه‌وته‌كان، له‌لایه‌كی تر ڕۆگا ته‌خت بوو بۆ ئه‌و هه‌ڵپەرستانه‌ی ده‌مێك بوو خۆیان مه‌ڵاس دابوو، بۆ دزی و تاڵانی و به‌هه‌ده‌ردانی سه‌روەت و سامانی ئه‌م وڵاته، هەموو ئه‌مانه به‌به‌رچاوی وڵاتانه‌وه ده‌كرا، ڕێكخراوه‌كانی مافی مرۆڤ و هاوشێوه‌كانی نیگه‌رانی خۆیان له‌بارودۆخه‌كه ده‌ربڕی، كاتێك چه‌ندین جار ڕێكخراوی (میدێ ئێست وۆچ) ڕەخنه‌ی له هەرێمی كوردستان ده‌گرت

لەسەرپشکل کردنی مافی مرۆڤ و زیندانی کردنی ڕۆژنامەنووس و خەڵکانی تر، کاربەدەستانی هەرێم لەجیاتی چارەسەری ئەو کێشانە بەوەڵامکی لاواز و باوەنەهێنەر حاشایان دەکرد، گوایە شتی وا ڕووی نەداوە و لەم هەرێمە مافی مرۆڤ پارێزراوە، لەکاتێکدا ڕۆکخراوەکانی نەتەوەیەکگرتووەکان و ڕۆکخراوی مافی مرۆڤی جیهانی و ڕۆکخراوی (میدڵ ئیست وۆچ) بە واقیعی خۆیان لەناو ڕووداوەکاندا بوون و ئەو پاساوانەی کاربەدەستان لە بۆ متمانەیی زیاتر هیچی تری بەرهەم نەدەهێنا، ئەمە ناوبانگی کوردی ئەوەندەی تر خراپ کرد، بەڵام وڵاتان و ڕۆکخراوە مرۆڤدۆستەکان و کۆمەڵگای نێودەوڵەتی وازیان لەکورد نەهێنا و پشتیان لە کورد نەکرد، دوای چەندان هەوڵی بەردەوام کۆتایی بەشەڕی ناوخۆی کورد هێنرا، بۆئەوەی کۆتایی بەم دۆخە بێزراوە بهێنرێ.

لەلایەکی تر ڕاستە بەهۆی ناوی قارەمانێتی پێشمەرگە و ڕووبەڕوو بوونەوەی لەگەڵ داعش و تەکشکانی ئەو ڕۆکخراوە تیرۆریستە و باوەش کردنەوەی هەرێم بۆ سەدان هەزار لەو ئاوارانەی بەدەستی داعش ئاوارە بوون، بەبێ جیاوازی و لەبەرچاوگرتنی دین و مەزهەب و ڕەگەز و نەتەوە سەرپەرشتی کردن ئەمەش پشتگیری بۆ هەرێم زیادی کرد، لە ڕووی تەماری مافی مرۆڤ و مافی تاکەکەسی و پاراستنی سەربەستیی و ئازادی ڕادەربڕین و مافی ئافرەت و ڕۆژنامەنووسان و هەموو ئەو بنەمایانەی کۆمەڵگای سڤیل لەسەریان دادەمەزرێت، ئەمەجگەلە بژێوی ژیانی هاوڵاتیان و سەلامەتیان، لەم ڕووەوە ناوبانگی هەرێم دەبێ لەبەرچاو بگیرێ، کە ڕۆکخراوە نێودەوڵەتیەکانی وەکو ئەمنیستی ئەنتەرناشنا‌ڵ و ڕۆکخراوی مافی مرۆڤ هەمیشە پاڵپشتی میللەتەکەمان بوون لە خەبات دژی ڕژێمی بەعس و پاش ڕووخاندنیشی.

لەگەڵ ئەوەشدا تائێستا داهاتوویەکی گەش و پێشنگدار چاوەڕێی ئەم هەرێمەیە، لەبەرئەوە پێویستە هەوڵی پاراستنی مافی مرۆڤ بدرێ و شەری ناوخۆ بۆ هەمیشە حەرام بکرێ و ئاشتی و تەبایی و هاوهەڵوێستی لایەنە کوردیەکان داکۆکی لێ بکرێ، بۆ ئەمەش لێلایێن کاربەدەستانی پێیوەندیداری حکومەت و حزبی هەوڵی چارەسەری ئەم بارودۆخە بدەن، بۆ ئەوەی بتوانن سەرنجی نەتەوەیەکگرتووەکان و لایەنە بەیار بەدەستەکانی دنیا بەلای خۆماندا ڕابکێشین تازیاتر کۆشێ گەلەکەمان بەهێزتر بێت لەسەرئاستی جیهانی و پشتگیری لێ بکرێت و بتوانین ناوبانی هەرێم لەسەر ئاستی ڕۆکخراوە نێودەوڵەتیەکان و جیهان بپارێزین، کە ئەوە ئەرکی هەرە لەپێشینەی کاربەدەستانی ئەم هەرێمەیە، مۆدێلکی حوکمڕانی باش پێشکەش بکەن بۆ ئەوەی بەهێی ناوبانگی بەرزی هەرێمەکەمان بتوانین مەترسیەکانی دوور بخەینەوە و داهاتووی ئەم وڵاتە مسۆگەر بکەین.

جۆبایدن لە دۆناڵد ترامپی بردەوە .. ڕزا شوان

لە دوای کۆبەکێیەکی سەرسەختی دیموکراتییانە بە هەڵبژاردنی سەرکی تازەی ئەمریکا بە ماوەی چوار ساڵی داهاتوو. کاندیدی دیموکراتییەکان جۆبایدن، توانی زەبڵی کورسییەکان بدەستبهێنێت (290) کورسی بدەستهێنا، بەرانبەر بە (214) کورسی کە دۆناڵد ترامپی سەرکی کۆمار و کاندیدی کۆماریەکان بدەستهێنا.
جۆبایدنی تەمەن (77) ساڵان. بە وردیەکی بەرز و بە متمانەیەکی زۆرەوە، گەورەترین سەرکەوتنکی بدەستهێنا و بوو بە سەرکی (46) ـەمین، لە مێژووی ئەمریکادا.
بە یەکەمین جاریش لە مێژووی ئەمریکادا، ئافرەتێک بە ناوی (کامالا هاریس) کە بە رەسەن ئەمریکیش نییە، دەبێتە جێگری سەرکی ئەمریکا.. ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە دیموکراتییەت لە ئەمریکادا بەرجەستە بووە، جیاوازی لە لەرگەز و رەسەندا ناکەن. ئەمەش ترامپ لە داخا کەشکی سپی بجەهێشت و رووی لە یانەی گۆڵف کرد.
جۆبایدن وتی:"شەرفمەندیە کە ئەمریکییەکان بە سەرکی وڵات منیان هەڵبژارد"
جۆبایدن جۆختی لەسەر ئەوەش کردەوە و وتی:"دەبم بە سەرکی هەموو ئەمریکییەکان" وتیشی:"ئەو کارەی کە چاوەڕوانی دەکا ئاسان نییە"
جۆبایدن، بە ماوەی هەشت ساڵ، جێگری (باراک ئۆباما) ی سەرکی کوماری پێشووی ئەمریکا بوو.
بە شەوێکی گشتی جۆبایدن لایەنگری کەشێی کورد بوو. خاوەنی پرۆژەی دابەشکردنی عێراق بوو بە سێ هەرێمی سەربەخۆ.
جۆبایدن خەشیشی بە سەروسەکوتی ئەردۆگانی دیکتاتۆری ڕێگەزپەرست دا نایەت.
ترامپ سەرکەکێکی هەرزەگەی زەبەڵی کەم لەبار و کەمکار بوو، لە سیاسەت دا فشەڕۆ و نابەڕێز بوو. سیاسەتی ئەمریکای لە ڕژهەڵاتی ناوەراست دا، تووش شکستی هێنا.
دۆناڵد ترامپ لەگەڵ کوردا هەڵوەستی باش نەبوو. گەلێ قسەی

ناشیرینی لە دژی کورد کرد. هەر ئەویش گەپی سەوزی بە سوپای دەندە و خوێنڕژی تورکیای ڕاگەزپەرست هەڵکرد، کە بەشێک لە ڕژێاوای کوردستان داگیربکات و کەمەکۆژی لە کورد بکەن. بەیە دەم سەد بەرد لە دوای.
ترامپ لە یەکەمین ڕژی هەبژاردندا وتی ئاهەنگکی گەورە بە بۆنەیسرکەوتنمانەوە دەگێین. بەڵام با ئەو ئاهەنگە گەورەیە بە بۆنەی شکستهێنانییەوە بگێت. پێشتریش وتی گەر جەبایدن بیبا تەوە من ئەمریکا بەجێدەهێم. زەر قسەی هەڵەق و بەڵەقی تریشی کرد.
پەویستە دەسەاتداران باش ئەوە بزانن، کە دەسەات و کورسی تا سەر بە کەس نییە.. بەڵام کار و کردەوەی باش تا سەرە.
٧/ نۆڤەمبەر/٢٠٢٠

بۆچی بەسەرکی ئەمریکا دەڵێن سەرکی جیهان؟ … محمد باپیر

سەرکی ئەمریکا زەرجار پێ ئەڵێن مدیری ئەزمات،چونکە زەر جار چارەسەری ئەزماتی جیهان دەکات،زەربەی کەشکان لەجیهان هەتا ئەمریکا نێتە ناوە چارەسەر نابێت
واتە چارەسەری کەشکان بەخەیاڵ و پلاو نابێت وەک ئەوەی تەامپ دەیکرد چونکە دەبێت کارکان ڕیالیزمی بن.
چونکە ئەمریکا لەمەژودا بەژداری هەرکەشەو ئاریشەیکی کردبێت ،ئەوا ڕایگرتیەو کاریگەری خێی هەبوەو زەربەی جاریش یەکلای کردەتەوە،
ترامپ لەء4 ساەی ڕاردوو وای دەزانی سەرکی کەمپانیە نەک سەرکی ئەمریکا ،چونکە هەس و کەوتکانە ئەوەندە گەمژانی بوو ئەوا شوانکیش لە گوندی ئەوشتانەناکات.!!

بەڵای خەم 20 سەفێت هەبونوای لە ترامپ کرد توشی ئەوشکستە مەژوویە بێت وەک:

1=سەرشتانە معاملە کردنی ەڵژانە

2=پرس نەکردن بە ئاوەژکاران و گوێ نەکردن بەیان
3==درەکردنی ڕەژانە
4=غروری و دیکتاتۆری زور بەکەساتی ترامپ دیاربوو
5=ئەتەکەتی سەرکاتی نازانی لەکاتی گەبونەوکان
6=تەکدانی سەروەری ئەمریکا لە شرق الاوسط
7=تەکدانی پەیوەندی لەگەل پەوروپا
8=لەدەستدانی لایەنگرەکانی ئەمریکا لە جیهان وەک افغان و کورد و عربی
9=زیندو کردنەوەی تعسبی ەە ش و سپی
10=هەلسو کەوتی زور دکتاتۆرانی بوو
11=کەمی شارەزای لەسیات و بیرکردنەوە تەنها لەپارەوکەمپانیاو دەوڵەمەندی
12=نەرمی نواندن بەرامبەر دیکتاتۆرەکان وەک اردەغان و چەندانی تر
13=پشت کردن لە کورد لەڕەژاوا و لەکەرکوک
14=خەریکی ئەوسیاسەتە بوو، دەی ویست دەکلاوی خۆ بگرێ بای نەبا زیاتر ئەی ویست جیشی امریکاسحب بکات لەزەربەی شوێنەکان.
15= کەمەلگەی نەو دەولەتی رد فعلی باشیان هەبوو بە سەرکەوتنی بایدن چونکە پیان باشتربوولە تەامپ .
16=ترامپلەزەربەی اتفاقیەکان پاشکشەی کرد وەک کەنگرە ژینگەو ئەتەمی ئەرانی و ململانێ روسیا
17=تەامپ بەرامبەرهەندە وەات زەر توند هەندە وەاتیش زەرشل بوو نەی ئەتوانی توازن ابکرێت
17=لەرووی ئاراستەی ختابی و بایدن باش تربوو لەترامپ ، چونکە گشتی بوو سەرنجی هەمو چین و توژی ا ئەکەشا بەام خیتابی ترامپ زیاتر قەتیس کرابوو لە لایەنگرەکانی
18=لەرووی اگەیاندن وکەناڵە تەلەفزیونەکان زیاتر لە بایدن ازی بون چونکە تەامپ بەینی لەگەلیان زەرخەش نەبوو
19=تەامپ نەی توانی چارەسەری کەنا بکات و کەمتەرخەمی پەوە دیاربوو
20= تەامپ هەکاری زەری بەکاری بوو لەجیهان لەو4ساڵەدا.
هەربەیەش ململانێ تونددروست بوو لە هەمەت هەلبژادن بە ئەوەی شکست بە تەامپ بەنن و جە بایدن دەربچێت .ئەمەوچەندان خالی تر هەکاری راستەقینە بون بە شکستی ترامپ.

محمد باپیر
چاودێری سیاسی

تۆ بڵێنی ژوانێک بدە … شیعری: ستیڤان شەمزینی

بڵێنی یەک ژوانم لێت ئەوێ
تاکو لێوارێیەکی نارنجیدا
بە دەم ڕەگایەکی نەبڕاوەوە
مژدەی هاتن بدەین بە گوڵی غروبا
دەی دەریا لە شەپۆلەکاندا بدەزینەوە
خوێنک لەگەڵ واقیع ئاشت بکەینەوە
ئاهاستەی بەڵەمە جارگەدارەکان بگۆڕین
لە ڕەحی تاشبەرد قومە لە ئاوی ئەشق هەڵهێنجین
نەوەسەکان بکەین بە پاسەوانی جەژوان
کەترەکان نامەی ئەوینمان بگەینە دەی خودا
تۆ بڵێنی ژوانێک بدە
تاکو ئەستێرەیەک لە ئاسمانا زیاتر بدرەوشێتەوە
درەختەکی زەردەگۆاو دەستی لە خەزان بتەوە
شاخێک چاوەکی شەرمنانە لە شاخەکی تر دابگرێ
لاولاوێک غیرەت بکا یاخی بە و باخ جێبهێڵێ
هەورێک لە کاتی خەی پەڵە بکا و زووتر ببارێ
ئاسمان چاوی خەی داخا و خەرا خەر هەبێ
سپێدە بە پەڵە خەی کەبکاتەوە بڕەو ئێرە بە
تۆ بڵێنی ژوانێک بدە
با دەستی وێنەکانم بگرم بە سەر ڕووباری شێتی
دەستی شێتیەکانم بگرم بە ئەقیانووسی دە
دەستی دەم بگرم ڕووەو ئاوی ئامووتی تۆ
با دەستی خەیاڵم بگرم ڕووەو واقیعی تۆ
دەستی واقیعی تۆ بگرم ڕووەو چارەنووسی خەم
دەستی چارەنووسیشم بگرم بە تونی بابای دەی تۆ
با دەستی خەزگەکانم بگرم بڕەو لای تۆ
دەستی تەش بگرم بڕەو دەی کون کونی خەم
دەستی دەیشم بگرم بە دەریای بە بنی دەی تۆ
تۆ بڵێنی ژوانێک بدە

من حکایەتێک لە ئەوینی تە دادەتاشم
سەدای تاکو چین و سەمەرقەند بەوا
بە لەززەتی ماچێکت ئاشنا ئەکەم
وەک چیرۆکی هەزار شەو و شەوێک کۆتایی نایە
لە جەنگەی ئەقڵ بە هەمیشە رزگارت ئەکەم
ئەبەم چاوساغت بە دەزینۆوی ئیمپراتۆریای دڵ
تە بەنی ژوانێک بدە
با من لە دەنگی تە ئاوازێکی قەڕاجانە دروست بکەم
لە هەناسە نەرمەکانت تۆنێک لە شیعری تۆ بچنم
لە پێکەنینە خەمبارەکەت شارێک لە خامۆشی ڕانەم
بە ئاوی سازگاری چاوەکانت مەزرای ڕەحم ئاو بدەم
لە هەنسکی شەوانت دووزلەیەک بە خەمباریی بژەنم
لە شادییەکانی ڕۆژانت جیهانێک لە خەندە بخوڵقێنم
تە بەنی ژوانێک بدە
با گووڵە قەرسیلەکان لە بەردەمماندا شکۆفە بکەن
ڕووناکی لەنێوان دە و ڕەحی شەیدامان بدرەوشێتەوە
ڕووبارەکان ئاستەی ڕەشتنیان بیر بچێتەوە
لولەی تفەنگی سەربازەکان گوڵی سووری تیا بڕوێ
ڕەشەبای تووڕە ماندووێتی دەرچێ، ساتە بنوێ
هەمنیش بەیانییەکی بەدەنگ، توند لە ئامێز بگرێ
تە بەنی ژوانێک بدە
با دنیای من ڕەنگی وەنەوشەیی ناخت بگرێ
خەیاڵم وەک ئەسپسوارێ بە بەرزایی دەت سەرکەوێ
ژیانم لە مەراق و بەهودەیی و تەکشکان داشۆرێ
پەپولەی شیعرم لەسەر ڕەیحانەی دەت بە ئەبەد بنوێ
ئەوسا بە ئارامی و بە چرپە بڵێ
بەڵام ئاگات لێ بێ، پەپولەی شیعرم هەڵنەفڕێ
تە بەنی ژوانێک بدە و
تەنیا بەڵێنی یەک ژوانم ئەوێ

"گۆڵ نیسا" سێ خەڵاتی سەرکی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی کۆزۆڤۆی بەدەستهێنا

مێنسوور جیهانی ـ فیلمی سینەمایی "گۆڵ نیسا" لە دەرهێنانی "سەتار چەمەنی گۆڵ"، سێ خەڵاتی سەرکی باشترین فیلم، باشترین دەرهێنان و باشترین ئەکتەریی لە سێزدەیەمین خولی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی Goddess On The Throne لە وڵاتی کۆزۆڤۆ بەدەستهێنا.

فیلمی سینەمایی "گۆڵ نیسا" Golnesa یەکەمین فیلمی بەندی سینەماکاری کورد "سەتار چەمەنی گۆڵ" و لە نووسینی سیناریۆی سینەماکاری کورد "ڤیدا ساڵحی"، بە بەڕێوەبەرایەتی وێنەگرتنی "محەمەد فەکووری" و بە بینینی سەعید داخ، عەلی محەمەد ئادەمنێش، یەگانە رەجەبی، ساقی زینەتی، مەسعوود محەمەدی، ویدا عەموویی، کە تا ئێستا زیاتر لە 30 فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلم لە ئاستی جیهان بەشداریی کردووە و 18 خەڵاتی لە بەشە جیاوازەکاندا بەدەستهێناوە، لە نوێترین بەشداریی نێودەوڵەتی خۆیدا لە بەشی پێشبڕکێی سێزدەیەمین خولی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی Goddess On The Throne لە شاری پریستینا لە وڵاتی کۆماری کۆزۆڤۆ نمایشکرا و لە بەشەکانی باشترین بەڕێوبەریی وێنەگرتن، باشترین سیناریۆ، باشترین فیلم، باشترین دەرهێنان و باشترین ئەکتەر؛ کاندیدی وەرگرتنی خەڵات بوو کە لە دەرئەنجامدا سێ خەڵاتی سەرکی باشترین فیلم، باشترین دەرهێنان بۆ "سەتار چەمەنی گۆڵ" و هەروەها باشترین ئەکتەریی ئێم فێستیڤاڵ بۆ شۆوی هاوبەش بۆ "یەگانە رەجەبی" و "عەلی محەمەد ئادەمنێش" ئەکتەرانی ئێم بەرهەمە سینەماییە بەخشرا.

ئێم خولی فێستیڤاڵ، بە نمایشی کۆمەک بەرهەم لە بەشە جیاوازەکان؛ بە هەی بەهاوبوونەوی پەتای ڤایرسی کۆرۆنا لە رێژانی 30ی ئۆکتۆبەر تا 2ی نۆڤەمبەری 2020 بە شێوەی ئۆنلاین لە شاری پریستینا Pristina لە وڵاتی کۆماری کۆزۆڤۆ بەڕێوەچوو.

ئەندامانی لێژنەی دادوەرانی کورتە فیلم و فیلمی دیکۆمێنتاریی و فیلمە بینەکانی سێزدەیەمین خولی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی Goddess On The Throne بریتی بوون لە: خاتوو "مەریەم زهیری مەهر" دەرهێنەری ئێرانی دانیشتووی وڵاتی ئەمریکا، "کەرای دەمیر"

Koray Demir دەرهێنەر لە وڵاتی تورکیا و "کاورۆ کاجیتانی" Kaoru Kajitani دەرهێنەر لە وڵاتی بەریتانیا.

ئەم فێستیڤاڵە کە لە ساڵی 2002 لە لایەن "بەسیم ئاجیتی" Besim Ajeti دامەزراوە؛ لە خولەکانی رابردوودا خانەخوێی دەرهێنەرانی ناوداریی جیهان، لەوانە: "فاتیح ئاکین" Fatih Akin فیلمسازی تورکی دانیشتووی وڵاتی ئەڵمانیا، "میشێل لەکلەرک" Michel Leclerc فیلمسازی فەڕەنسی کە بە فیلمی "ناوی خۆکی" و بە رێز بینینی "لیوونێل ژۆزبین" Lionel Jospin سەرۆک وەزیری پێشووی فەڕەنسا ناوبانگی نێونەتەوەیی دەرکرد و هەروەها فیلمسازانی دیکەی دنیا کە بە بەرهەمەکانیان لەم رووداوە سینەماییەدا ئامادەبوون.

بەجگە لە بەشە جەراوجەرەکانی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی Goddess On The Throne کەزاڤێ، یەکێک لە بەشە گرینگەکانی ئەم رووداوە هونەرییە، نمایشی فیلمەکانی بەشی پێشبڕکێی لە شەمەندەفەرەکانی ناو شارەکانی وڵاتی کەزاڤێیە کە بە مەبەستی پێکهێنان دەرفەت و پەرەپێدانی وێنەگرتن لە کەزاڤێ لە سەرتاسەری جیهان، لە ڕێگای پێوەندیی لەگەڵ بەرهەمهێنەرانی فیلم لە وڵاتانی دنیا، بەڕێکردنی ڕووسەمی نمایشی فیلمەکان و سازدانی کارگەی فێرکاریی بە ڕەسەنترین شێوەکان، لە دەرئەنجامی کێشکردنەوەی دەرهێنەران، فیلمسازان و هونەرمەندان بە هاوبەشدانانی بایخەکان و هاندان و پشتیوانی لە کارەکانی دوایی ئەوان بەڕێوەدەچێت.

فیلمی سینەمایی "گوڵ نیسا" لە دواپین بەشداریی نێودەوڵەتی خۆیدا لە فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی "عەشق" لە وڵاتی ئەمەریکا نمایشکرا و "یەگانە ڕەجەبی" ئەکتەری سەرەکی ئەم فیلمە توانی خەڵاتی باشترین ئەکتەری ئەم فێستیڤاڵە بدەستبێنێت.

بۆ زانیاریی زیاتر:
http://festfilmkosova.com

بەڕێوەبەرایەتی ڕاگەیاندنی گشتیی فیلمی سینەمایی "گوڵ نیسا".

نابێ ڕێگا بدرێن بۆ ئاشکرا کردنی تری حزبەکانی بزوتنەوەی کوردایەتی یەکێکی کوردستان بگرێتەوە!

هەریەک لە پارتی دیموکراتی کوردستان و پارتی کرێکارانی کوردستان(پەکەکە)، بەجیا لەوەی ماوەیەکە هەڕەشەکی فراوانی میدیایی لە بەرامبەر یەکتردا ڕادەخسێنن، لەهەمان کاتدا هێز لە دژی یەک دەجووڵێنن و ئاگری هەڵگیرسانی شەڕێکی ناوخۆ خەریکە یەخەی دانیشتوانی هەرێمی کوردستانی عێراق دەگرێتەوە. ئەم شەڕە بەهەر بەهانەو نەخشەو سیاسەتێک لەهەر لایەنێکیانەوە بێت، شەڕی ناڕەوای نەوان دوو هێزی میلیشیایی و کۆنەپەرستی بزوتنەوەی کوردایەتیە کە چەندین دەیەیە ژیانی کرێکاران و زەحمەتکێشانی کوردستانیان لە ناوگێژاوێکی سیاسیدا کردۆتە تراژیدیاو کارەساتێکی هەمیشەیی.

واقعیەتی بونی حزب و هێزە میلیشیاکانی بزوتنەوەی کوردایەتی بە تایبەتی لەدوای ساڵی ١٩٩١ وەک هێزی دەسەڵاتدار، چۆتە ئاسا لە پێناو تاڵانی و قۆرخکردنی سەروەت و سامانی کوردستان هەمیشە خەڵکیان لە ژێر چەتری کێشمەکێش و مەترسی شەڕی نەوان خەیاندا ژیاندووەو بە ساتەکیش هەڵی ئارامی و ئاسودەیان نەهێشتۆتەوە، هەمیشە ئەوڵەویەت بەیان خزمەتچێی و نەکەری پاراستنی بەرژەوەندیەکانی ووڵاتانی زلهێزی دنیاو ووڵاتانی ناوچەکە بووە، کێشمەکێش و شەڕکانی نێوان خۆشیان هەر لە چوارچێوەی ئەو نەکەرایەتیەوە بووە.

دوای نزیک بە سی ساڵ لەدەسەڵاتی بزوتنەوەی کوردایەتی لەسایەی سەبەری نەخشەو سیاسەتکانی دەوڵەتی ئەمریکاو دەخالەت و کێشمەکێشی ووڵاتانی تری ئیمپریالی و ووڵاتانی ناوچەکە لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا، ئاوگرێک لە ناوچەکەدا پێش هاتووەو پێشبینی دەکرێت کە هاوکێشەی سیاسی دەورانێکی تازەتر لە دەخالەت و دەورو نەخشە و کێشمەکێشی لایەنەکانی دەخالەتگەر لە ناوچەکەدا ئایندەو دەورانێکی تر بەخۆیەو بگرێت، کە لەم دەورە تازەیەدا بە جۆرێک خزمەتچێتی و چارەنوسی هێزەکانی بزوتنەوەی کوردایەتی خستۆتە ژێر پرسیار و ئایندەیەکی ناڕوشن، کە هەر ئێستا لە قەیرانێکی قوڵی وەهادا قەراریان گرتووە، بەهەر قیمەت لەهەوڵی ڕزگارکردن و پاراستن و

مانەوەی هێزەکانیاندان. لەم بارەیەوە جگە لە مانەی سیاسی و چەکداری وتنی ژێربژێر و پیلانگێڕی لە یەکترو مل شێی زیاتر بە زلهێزەکان و تورکیا و ئێران چارەیەکی تریان نیە، بەیە فەزای ترسی شێی ناوخە بانگەشەدەکەن و تەواو نابەرپرسیارێتی خەیان لە بەرامبەر ژیان و گوزەران و پێداویستیە تەندروستی و خزمەتگوزاریەکاندا بە ئاشکرا ڕادەگەیەنن.

پارتی دیموکراتی کوردستان لەلایەک بە دەربازکردنی خۆی و کابینەی حکومەتەکەی لەقەیران و بنبەستەک کەتیدا چەقیوەو لەلایەکی تریشەوە بە سەرکوتی ناڕەزایەتی جەماوەری کرێکاران و زەحمەتکێشان و بردنە دواوەی ڕق و بێزاریان لەبەرامبەر دەسەڵاتدا، هەروەها بە وەڵامدانەوە بەمەرامی حکومەتەکەی کازمی و دەوڵەتی تورکیا، لەپێناو وەرگرتنی ئیمتیازاتی پارەو پێست، کە لەڕووی نەتەوەیی ئەم دواییانەی لەسەر شەنگاڵدا وەک ئامانجێکی گەلاوو سووز بووە، سیاسەتی داسەپاندنی جەنگێک بەسەر خەڵکی کوردستاندا هەڵبژاردووە، تالەم ڕووگایەوە هەم پەکەکە ناچار بکات بەقەبووڵکردنی مەرجەکانی پارتی، هەم گرە کوێرەی کەشکانی لەگەڵ بەغدا بکاتەوە و لەئاکامیشدا وەک هێزێکی باڵادەست جگاو ڕووگای خۆی جێگیرکات.

ئەم سیاسەتە شەڕخوازیەی پارتی و حزبە دەسەڵاتدارەکانی بەرژوازی کورد ، لەکاتێکدایە کەخەڵکی کوردستانیان توشی کەمەڕێک قەیران کردوە، هەر لەنەدانی موچەو نەبونی سەرەتایی ترین خزمەتگوزاریەکان و پێداویستیەکانی ژیان وهەوڵنەدان بە پشکێش کردنی خزمەتگوزاریەکی تەندروستی گونجاو بە توشبوانی قایرەسی کۆرۆنا، جارێکی تر لە پێناو بەرژەوندی هێزەکانیان بە شێوەیکی ناوخە کە هەر بە خێیان حەرامیان کردووە دەیانەوێت کارەسات و بڵای زیاتر بەسەر خەڵکی کوردستاندا بسەپێنن.

ئەوە ئاشکرایە کە ململانێ و کێشمەکێشی نێوان ئەم دوو هێزە میلیشیا کۆنەپەرستەی بزوتنەوەی کوردایەتی، نێک هیچ پەیوەندیەکی بە بەرژەوەندی ژیان و گوزەرانی خەڵکی کوردستانەوە نەبووە نیە، بەڵکو مایەی کارەسات و نائەمنی و ترس و دڵەڕاوکێیەو نابە ڕووگە بەهیچ لایەکیان بدرێت ئەم شێوە بخولقێنن و مەترسی بە سەر ژیانی خەڵکی دروست بکەن. پەویستە تەواوی ئەو هێزە سیاسیانەی لە کوردستاندا هەسورانی سیاسی دەکەن پابەندبن بەوەی کە نابێت بە هیچ جۆرێک کێشەی سیاسی نێوانیان بکێشنە تونددوتیژی و شێوە لەبەرامبەر یەکتردا.

حزبی کەمۆنیستی کرێکاریی کوردستان لەگەڵ ئەوەدا کەجەخت دەکاتەوە کە بەبە کۆتایی هێنان بە دەسەڵاتی ئەم حزبە میلیشیا ناسیۆنالستانە خەڵکی کوردستان نێک هیچ ئاشتی وئارامی و

خەشگوزەرانی بەخەیاڵەوە نابینێت، بەڵکو هەمیشە لە ناو گۆڕاوی سیاسی و ئەمنی و شەڕو کارەسات و ئاوارەیدا ژیان بەسەر دەبەن. هاوکات بانگەوازی هەموو دەستەو کەسایەتی و هەستەواوانی چەپ و ئازادیخوازو هەر لایەنێك دەکات ،کەخەی بەبەرپرس دەزانێ بەرامبەر بە ژیان و گوزەرانی خەڵکی کوردستان، بێنە مەیدان وچیتر ڕێگا نەدەن ئەم حزبانە یاری بە ژیان وگوزەران و چارەنوسی خەڵکی کوردستانەوە بکەن . حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان جارێکیتر ئەو ڕاستیە دوپات دەکاتەوە کە هاتنە مەیدانی جەماوەری ناڕازی و ڕێکخراو بە ئاسۆی وڵانانی دەسەڵاتی ئەحزابی بەرژوانەسیۆنالسیتی کورد و دابینکردنی دەسەڵاتدارێتی جەماوەری پێداویستیەکی دەست بەجێ و هەر ئێستایە، بەئاڕاستەی هێنانکایەی کۆمەڵگایەکی ئارام و یەکسان وخەشگوزەران.

حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان
٥/١١/٢٠٢٠

هارمۆنیکای فڕنابوون … شیعر/ کاوە عوسمان عومەر

وونبوونت، هارمۆنیکای..
فڕنابوونم، لە کاتکا خەر ..
پڕلەیەتی لە ئامێزگرتنی..
هەورێکی قورمزی سەرخەش
لە خوێنی کازیوەدا، بیرچوونی..
خەندەی بەیانیانی ئاورینگ
لەسەر لێوی شەماڵ،
پێخەفی خەوت بە هەواشی..لا ئەبا،
دەرزی چاوی سپێدەش، درەوشانەوەی…
گیاکان ئەباتە لای فریشتە ..
دەربازبوەکانی ووشە پەرتبوەکانی شیعرە،
دەنگی هاتنی پایزە بارانە، زەردبوونی…
شەقام، ئاڵتونبوونی…

ئاسمان، پرتەقاڵ بوونی ئوخساری ئو،،
ئەرخەوانیبونی بەرگی دارستان

چاوی ڕەگا
زەڵەبینی ڕەشی ژاکانی
خونچەی ئاوی بینینتە
کە شەپەلەکانی کەکردەوە
دوای ڕەشتنت
من نەبە؟
کەنارم من،
کە تە زەریای پە لە هاژەی،،
کە فرمێسکەکانی
مانگی سەر ئومێتی نەسیەوە
من نەبم؟

بە دوای هەنانەوەی تنۆکە ئەفینە
گەڵا، تا سنووری ئوشنەبایی
قژی ئو لەسەر ڕەخی شەو
بوە تەڵک ،
ماسیە ڕەنگاوڕەنگەکانی
حەزەکی بیرچووی دیل کرد
هارمۆنیکای فەنابوونمی تە، بەڵام..
ئارەزووم نەتای سیمفۆنیای بوونت بم
وەک هارمۆنیکای فەنابوونیش، هەردوکمان..
بە خوێنپژانی شیعری یەکترەوە قەشەنگین،

هەرکە کەڵەوی..
مەڵە ئەرخەوانیەکانی تەمەن،
لە بەئاگایماندا تەئەپەڵن،
پێت ووتم..
میوەکانی بەهەشتەکی وەرانە،
تاڵ و تفت و بە ڕەنگن
قامووسی ووشەکانی خۆشەویستیش..

لەوانەیە پیرەمێردێکی دانای خەمگین
لە کتێبخانەی خووە ئازار و شۆنخونی
بە مرۆڤە سەرابیەکانی هەڵگرتبێ،

ئەفسونگەر تۆی،،
هەر هەژێک ئەکەیتە پێکەنی شیعری ئاوە،،
تەرزەی هاتنت، هانم ئەدا..
پێکەنی لە بیرەوەری تۆ هەڵدەم، چیای..
سەرگوزشتەی وونبوونی خەڵکی شارێ..
ئەکەمە شاکارنامەی..
هەیەکی دوور بەرەو مەنفا
گەرچی کەس نیە ،
لە سەرپردی نەوان..
مەرگ و ژیان،
سنورێ نیە..
نەوان عیشق وناعیشق
جەنگ و ئاشتی
باران ..و
بیابان
تۆ و..ئەوان
من و
هەژ،،
شەو..و
ساڵە بیرچوەکان

لە هەژانی تر ناچێ
ئەمڕۆ، مەستر و بەئاگاتر
لە شکانی گەڵای دارە کەنەکانی هەیوانی
ماڵە لە نوور
و
هاوینی
ئەو کەموکوڕی شوشانەی
جگە لە هەگی بوونی ئەمە
خەڵی عیشقی نیشتمانیشی تیا بوو

وێنەکە کارەکی هونەری فۆتۆگرافەری هەڵەندی
(George Becker)
بە سوپاسەوە لە پەیجی فەرمی خۆی وەرگیراوە

شیعر/ منداڵەکی خاوەن پێداویستی..عەلی حەمەشید بەرزنجی

هەرچەندە من خاوەنی
پێداویستی تایبەتم
بەڵام منیش وەک ئەوە
چالاک و بلیمەتم
...
خاوەنی بەهرە و توانام
وەک منداڵی ئاسایی
ئاسودە و بەختەوەرم
دژیم بێ دنیایی
...
وەک ئەوە هەوڵدەدەم
وەک ئەوەش کۆشش دەکەم
ناخم پڕ لە هیوایە
تا بێ جوانی پێی بگەم
....
تا وەک منداڵانی تر
دەرکەوە توانا و بەهرەم
پێداویستی تایبەتیم
زوو زوو بخانە بەردەم
...
ئەوسا دەزانن منیش
بە بەرزی گەل و خاکم
چەن لێ ئاستی خەوە

مرﻗﻛی چـــــــــــا لاکم
٢٠٠٨/٤/١٥